

رفاقت

رفاقت

دانش‌آموزان در زنگ‌های تفریح معمولاً به‌صورت گروهی بازی می‌کنند. در کلاس‌های چندپایه، چون تعداد دانش‌آموزان هر پایه کم است، اعضای گروه از پایه‌های متفاوت تشکیل می‌شود. بازی‌های کودکانه زمینه‌ساز یادگیری مهارت‌های اجتماعی است که به همدلی و رأفت بیشتر می‌انجامد و ثمره آن‌ها مشارکت بیشتر در مسائل آموزشی و پرورشی کلاس است

همیاری

حفاظت

آموزش‌های رفتاری در کلاس‌های چند پایه

کلاس چندپایه ترکیبی از دانش‌آموزان چند پایه در یک کلاس است. تعداد دانش‌آموزان هر پایه معمولاً بین صفر و... کمتر از ۱۰ تاست. چون اگر پایه‌ای، تعداد دانش‌آموزانش به حدود ۱۰ نفر برسد، کلاس مستقل تشکیل می‌شود. تصور کنید کلاسی از هر پایه ابتدایی، اول تا ششم، دو یا سه دانش‌آموز داشته باشد و شما معلم این کلاس باشید. با توجه به اهمیتی که آموزش پایه اول دارد و باید زمان مستقلاً را به آموزش آن‌ها اختصاص دهید، در آن زمان، دانش‌آموزان پایه‌های دیگر را به چه کاری مشغول می‌کنید؟ این وضعیت هنگام آموزش پایه‌های دیگر نیز رخ می‌دهد.

کلاس‌های چندپایه معمولاً در روستاهای کم‌جمعیت و دور از مراکز بخش و شهرستان تشکیل می‌شوند. معاون-آموزگار این مدرسه‌ها از راه دوری به مدرسه می‌آیند و پیمودن مسافت طولانی برای معلم تبعاتی دارد. شرایط آب و هوایی، وضعیت جسمانی و خانوادگی معلم و اتفاقاتی که ممکن است او را دیر به مدرسه برسانند، نیز همواره مسئله‌ساز می‌شوند. البته به همین نسبت، معلم با بچه‌ها رابطه عمیق عاطفی برقرار می‌کند. **محبت رشته اصلی آموزش برای چنین معلمانی می‌شود.** معلم این کلاس به‌خاطر سختی‌های فراوانی که متحمل می‌شود، واقعاً عاشق آموزش و دانش‌آموزانش می‌شود و این محبت و عشق را بچه‌ها هم به‌خوبی درک می‌کنند. چنان‌که گاهی مسئولیت باز کردن در مدرسه و سر و سامان دادن کارهای اولیه تا هنگام تشکیل کلاس را بچه‌های بزرگ‌تر به‌عهده می‌گیرند. شاید بتوان به این نوع آموزش که بنیادش بر پایه محبت طرفین مستحکم شده است، آموزش اقتضایی گفت. دانش‌آموزان کلاس‌های چندپایه از معلم مهربان و دلسوز خود آموزش‌های رفتاری نیز می‌گیرند؛ مثل:

مسئولیت‌پذیری

معاون - آموزگار نسبت به آموزگار کلاس تک پایه ساعت کاری بیشتری دارد. لذا زمان بیشتری را بین دانش‌آموزان کلاس و فضای مدرسه است. طبعاً حجم کارهایی نیز که باید انجام دهد زیاد است. او با اعتماد به دانش‌آموزان که حاصل محبت و عشقی است که نثارشان کرده است، مسئولیت‌های بسیاری را به دانش‌آموزان وامی‌گذارد. دانش‌آموزان نیز مشتاقانه و متعهدانه قدر این اعتماد را می‌دانند و نقش خود را به خوبی ایفا می‌کنند. در صورت لزوم از راهنمایی‌های مشفقانه معلم خود نیز بهره‌مند می‌شوند. مسئولیت‌هایی مثل:

- آموزش یا پی‌گیری حل تکالیف بخشی از موضوعات درسی توسط دانش‌آموز سال بالاتر
- آموزش دانش‌آموز ضعیف‌تر توسط دانش‌آموز قوی‌تر در یک پایه
- تقسیم کار آموزش به صورت گردشی در یک پایه (مثلاً در پایه سومی با سه دانش‌آموز، یک دانش‌آموز به دو نفر دیگر املا می‌گوید و برگه‌ها را تصحیح می‌کند. بار دیگر، نوبت نفر بعد می‌شود تا این نقش را ایفا کند).

همیاری

فضای صمیمی و پر از عشق و صفایی که در ذره‌ذره مکان مدرسه موج می‌زند، حس همیاری شدیدی در دانش‌آموزان ایجاد می‌کند. هر کدام از دانش‌آموزان در موقعیت حاضر همیار معلم می‌شوند تا کارهای اجرایی، بهداشتی و پرورشی را که معلم به آن‌ها واگذار می‌کند به خوبی انجام دهند. محصول چنین کلاس‌هایی، پرورش دانش‌آموزانی متعهد، با محبت و مسئولیت‌پذیر است که معمولاً چند سال بزرگ‌تر از سن خود به نظر می‌رسند. گرچه شرایط فضا و مکان و زمان با آموزش اقتضایی را به دنبال دارد، ولی بخش کوچکی از این مدل در کلاس‌های دیگر نیز قابل اجراست.

حفاظت

در کلاس‌های چندپایه که بیشتر در مناطق محروم تشکیل می‌شوند، منابع مالی و امکانات آموزشی بسیار محدودند. دانش‌آموزان در فضای همدلانه‌ای که با آموزگار خود دارند و قدرشناسی که در این فضا آموزش دیده‌اند، محافظ و نگهبان اجزا و ملزومات مدرسه خود هستند. آن‌ها فضای مدرسه را مانند خانه خود می‌دانند و نسبت به استفاده صحیح از وسایل، دقت لازم را دارند.